

Voordrachten en studieweekend

Het bestuur van de N.W.I.P. nodigt U uit tot het bijwonen van de bijeenkomst op:

ZATERDAG 26 september 1981, waarop de heer Th. Schoenaker, directeur Rudolf Dreikurs Instituut te Züntersbach, W.Duitsland, zal spreken over het onderwerp:

Zelfopvoeding in het dagelijks leven (zelfontplooiing)

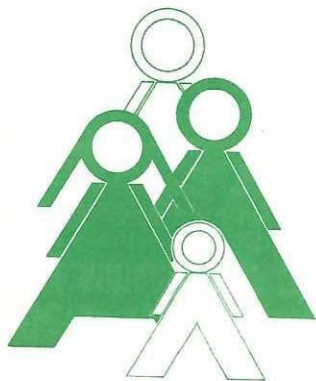
De zelfbeschikking van de mens en de doelgerichtheid van het gedrag in het dagelijks leven. Zelfkennis en omgaan met zichzelf als levensopgave. Doel van de zelfopvoeding: gemeenschapsgevoel.

Na afloop bestaat de mogelijkheid tot gedachtenwisseling. Belangstellenden zijn zoals altijd van harte welkom.

Plaats: Hotel Krasnapolsky, ingang Warmoesstraat, Amsterdam
Aanvang: 15.00 uur.

Toegang vrij.

o-o

Het bestuur van de S.T.I.P. nodigt U uit tot het bijwonen van een studieweekend op:

Zaterdag 26 sept/zondag 27 sept.1981

o.l.v. de heer Boudewijn Anker, psycho-therapeut te Haarlem, met als onderwerp:

Mensen maken mensen

Via onze communicatiepatronen beïnvloeden wij onze omgeving. Is jouw omgang met mensen bemoedigend en heb je zelfvertrouwen, of leef je in een ontmoedigend klimaat?

Aansluitend aan dit onderwerp zal de heer Frans Wertwijn, psycho-therapeut, een gedeelte van dit weekend spreken over het onderwerp:

Kommunikatie & Gemeenschapsgevoel

Aanvang zat. 10.00 uur v.m., sluiting zond. 17.00 uur. Kosten f 80,- p.p. Lakens kunnen tegen betaling worden gehuurd.

Plaats: SPAARNBERG, Wüstelaan 80, SANDPOORT bij HAARLEM

Opgaven aan het sekretariaat v/d STIP, telefoon 023-287605

o-o

Op zondagavond 8 november 1981 kunt U de lezing:

Hoe ga ik met mijn (relatie)probleem om?

bijwonen die wordt gegeven door het echtpaar Tony en Theo Schoenaker.

Plaats: De Hoogkamer, v.Baerlestr.252 te VLAARDINGEN, aanvang 19.30 uur.

Toegang: f 2,50 p.p.

Opgaven aan het sekretariaat v/d STIP, telefoon 023-287605

(Opgave niet noodzakelijk)

Iedereen is van harte welkom.

o-o

Bij voldoende belangstelling zal de STIP in de regio VLAARDINGEN op 10 maandagavonden vanaf 5 okt. een cursus organiseren met als onderwerp:

Persoonlijkheidsgroei

onder leiding van Frans Wertwijn, psycho-therapeut.

Het betreft een leergroep IP-principes toepassen in je eigen ontwikkeling. Alle inlichtingen bij Wil Haak, telefoon 010-741427

mensenkennis
opvoeding
persoonlijke groei

3^e jaargang nr.5
september 1981

tijdschrift voor
individualpsychologie

dit blad is een uitgave van de nederlandse werkgemeenschap voor individualpsychologie NWIP en de stichting voor toepassing van de individualpsychologie STIP

mensenkennis opvoeding persoonlijke groei

September 1981, 3e jaargang nr. 5

Mensenkennis, Opvoeding en Persoonlijke Groei is voortgekomen uit de samenvoeging van het blad van de S.T.I.P. "OPVOEDING en ZELFOPVOEDING" (7e jg. nr. 5) en het "MEDEDELINGENBLAD" van de N.W.I.P. (30e jg. nr. 5). Het blad is bestemd voor iedereen die belangstelling heeft voor de leer en de toepassing van de INDIVIDUAL-PSYCHOLOGIE van ALFRED ADLER. Het blad wordt toegezonden aan de leden van de N.W.I.P. en aan iedereen die d.m.v. een jaarlijkse bijdrage van minimaal f 25,- het werk van de S.T.I.P. financieel mogelijk maken.

REDAKTIE

Namens de N.W.I.P.: *ms. A. Huisman en ms. L.M.C. Richard-Stuurman.*
Namens de S.T.I.P.: *Adrie van der Horst en Hans Maussen.*
Lay-out, samenstelling, typewerk en administratie: *Adrie van der Horst*
Ofsetdruk: *Fa. Kemperman Arnhem/Westervoort*
Oplage: 650 stuks
Losse nummers f 5,- inclusief porto

ADRESWIJZIGINGEN A.U.B. ZENDEN AAN
S.T.I.P., Postbus 16
6930 AA WESTERVOORT

Sekretariaat S.T.I.P.
Organisatie van lezingen en studie/trainingsdagen
HUIZINGALAAN 50, 2105 SL HEEMSTEDE
Telefoon: 023-287605
Solveig en Gerlach van Andel

Penningmeester S.T.I.P.
Teisterbantstraat 28, 6825 CK ARNHEM
Telefoon 085-615558
Ms. Maria Dekkers
Postgiro 3101100 (t.n.v. STIP-Arnhem)

Redactie M.O.Pg. *namens de S.T.I.P.*
Boekenverkoop en documentatie
Vredenburgstraat 47, 6931 EC WESTERVOORT
Telefoon 08303-2964
Adrie van der Horst

INHOUDSOPGAVE

- B1z. 85 Formeer zelf uw gespreksgroep
- 86 De goede verstaander en het halve oor
- 93 Boekbespreking
- 94 Ons veranderend levensgevoel
- 97 Kontaktpersoon regio's
- 98 Ervaringsuitwisseling IP-groepen
- 100 Toekomstige activiteiten v/d STIP met opgave gesprekstheema's
- 103 Typologieën in de IP
- 106 Van Parijs tot Wenen
- 112 Boeken en brochures
- kaf- Voordrachten en studieweekind

Dit tijdschrift verschijnt twee-maandelijks

Het volgende nummer van "Mensenkennis, Opvoeding en Persoonlijke groei", verschijnt in November 1981
Bijdragen voor dat nummer kunt u inzenden tot 1 November a.s. naar één van de redaktieadressen.

Neem voordat u artikelen uit dit blad overneemt eerst even contact op met de redactie.

De Nederlandse Werkgemeenschap voor Individualpsychologie (NWIP) en de Stichting voor Toepassing van de Individualpsychologie (STIP) zijn twee aparte onafhankelijke organisaties die beiden de individualpsychologie in Nederland vertegenwoordigen. Ook in verscheidene andere landen bestaan soortgelijke organisaties die worden overkoepeld door de International Association of Individual Psychology

Sekretariaat N.W.I.P.
Cursusleiding

Raphaëlstraat 18', 1077 PT AMSTERDAM
Telefoon 020-794363

Ms. B.J.M. Strobosch-van Duijne

Penningmeester N.W.I.P.
Laan van Parijs 124, 2034 EJ HAARLEM
Telefoon 023-340088

Hr. P. Hammelen
Postgiro 476400 (t.n.v. NWIP-Haarlem)

Redactie M.O.Pg. *namens de N.W.I.P.*

Bergmolen 44, 1035 BB AMSTERDAM

Ms. A. Huisman

tijdschrift voor
individualpsychologie

stip kontaktdressen

Gerda Fierst v. Wijnandsbergen
Fr. Ireneplantsoen 19 RIJSWIJK (ZH)
Telefoon 070-940230
Willem de Groot
v. Kinsbergenplaats 18 VLAARDINGEN
Telefoon 010-352791
Joop en Wil Haak
Lemsterlandhoeve 12 VLAARDINGEN
Telefoon 010-741427
Corry en Jos Ras
Irenestraat 4 VELDHOVEN
Telefoon 040-531350
Els v.d. Berselaar
Christinastraat 38 BERLICUM
Telefoon 04103-1933
Solveig v. Andel
Huizingalaan 50 HEEMSTEDE
Telefoon 023-287605
Riet Pieters
Twinfluterstraat 9 ERMELO
Telefoon 03417-54599
Barend en Iet Agterhorst
Ewdel 17 NIEUWENHAGEN
Telefoon 045-315368

Voor activiteiten in uw buurt, b.v. het organiseren van praatgroep of-avond, kunt u contact opnemen met één van hen.

NWIP

NEDERLANDE WERKGEMEENSCHAP
VOOR INDIVIDUALPSYCHOLOGIE

De doelstelling van de NWIP is:

Bestudering en ontwikkeling van de individualpsychologie van Alfred Adler.
Bestudering van grensgebieden en verwante stromingen.
Bevordering van de toepassing van de individualpsychologie in al die situaties waarbij menselijke relaties een rol spelen, zoals in opvoeding, zelfontplooiing, partnerschap, psychotherapie, hulpverlening, leiderschap en allerlei vormen van hulpverlening.

De NWIP realiseert dit door:

Het organiseren, al sedert 32 jaar, van een avondkursus I.P.
Het organiseren van voordrachten en studieringen.
Het samenwerken met verwante organisaties in nationaal en internationaal verband.
Het uitgeven van dit blad.

STIP

STICHTING VOOR TOEPASSING VAN
DE INDIVIDUALPSYCHOLOGIE

De doelstelling van de STIP is:

Bekendmaking en verspreiding van de principes van de individualpsychologie van Alfred Adler.
Bevordering van de toepassing van deze principes in opvoeding, zelfopvoeding, onderwijs en bedrijfsleven.
Hulp bieden bij de praktische toepassing van de individualpsychologie.
De S.T.I.P. richt haar activiteiten zowel naar beroepskrachten als naar de geïnteresseerde 'lock'.

De STIP realiseert dit door:

Het adviseren bij het oprichten van gespreksgroepen van ouders, opvoeders, leerkrachten en andere belangstellenden.
Het geven van voorlichting, ook aan 'leken'.
Het vervaardigen van brochures en ander voorlichtings- en studiemateriaal.
Het organiseren van lezingen, studiedagen en studieweekenden.
Het vertalen en doen uitgeven van I.P. boeken en artikelen.
Samenwerken met verwante organisaties.
Het uitgeven van dit blad

Aanmeldingsformulier

Zenden aan:
Sekretariaat STIP
Huizingalaan 50
2105 SL HEEMSTEDE

*Ik heb belangstelling voor het werk van uw stichting noteert u mij voor een abonnement op uw blad *Mensenkennis Opvoeding en Persoonlijke groei.* Als begunstiger zal ik een jaarlijkse bijdrage overmaken van f. op giro nr. 3101100 t.n.v. S.T.I.P. Arnhem. (Na aanmelding ontvangt u een acceptgirokaart.)

Nam
Adres
P.C. en woonplaats
Telefoon
(Ev. beroep)

*Ik wil daadwerkelijk meehelpen om de doelstelling van de stichting waar te maken door:

- deelnemen aan een werkgroep
- opzetten van een werkgroep en deze begeleiden
- een inleiding houden
- helpen met de publiciteit
- meewerken in de organisatie van de S.T.I.P.
- typewerk/vertaaltwerk/administratief werk doen

*Ik wil inlichtingen over:

- Graag doorhalen wat niet van toepassing is.

INDIVIDUALPSYCHOLOGIE

Het is gebieden dat de visie van de individualpsychologie (I.P.) op de persoonlijkheid van de mens van groot belang is in de pedagogie, de orthopedagogie, de psychotherapie en alle beroepen waarin intermenselijke relaties belangrijk zijn.

Een korte beschrijving van deze visie volgt hier als eerste kennismaking.

De I.P. ziet de mens als een doelstrevend wezen. Het kind vormt zich uit zijn ervaringen een mening over zichzelf, zijn waarde, zijn plaats in de wereld. Op deze basis gaat het zich een onbewust doel stellen dat streven naar bevast als superieure, zelfverwezenlijking, sociale integratie enz.

De zelfgezonden doet gaat dan sterk motiverend werken op het gedrag, op de opbouw van een gedragspatroon, de levenswijze. De mens wordt dus gezien als leerend, stellingnemend, creatief. In deze sfeer ligt ook de grote belangstelling, die de I.P. heeft voor vari. mens en ontmoeting gemeenschappen. Zij zijn immers bouwstenen van de 'mening en deze is weer de basis van het levensdoel en levenswijze en de levenswijze'.

In de naam I.P. zit het woord 'individa', dat 'onafleesbare eenheid' betekent. Hierin wordt tot uitdrukking gebracht dat de mens als een geheel streft naar zijn doel. Eigenenschappen, vermogens, aanwenselijke lichamelijke uitdrukkingen en symptomen zijn mede ten dienste van de mens worden gebruikt in dienst van het doel streven.

Naast de sterke motiverende kracht, die van de doelstelling van de mening uitgaat, mag de invloed van de gemeenschap niet over het op twee pijlers en kunnen dan ook alleen effectief worden verweerd als naar bewustmakende, verzichtgevende psychotherapie voldoende aandacht wordt besteed aan training in een nieuwe gedragswijze, een soort herscholing in de sfeer van gedragingen en gewoonten.

Alles wat aan van de eerste, die indringend ergo heeft geweest hoerze alle gedragingen en problemen van mensen zijn verworven in de sociale situatie en niet uitwendig kunnen worden verklaard als uitwendig van individuele eigenschappen.

Hij beschrijft gemeenschappen als een aangeboren vermogen dat ieder mens als zodanig van nature heeft omdat hij slechts onder mensen kan opgroeien en kultuur verwerven, anderszins als iets dat bewust verder moet worden ontwikkeld, zodat de erkenning bereikt is met anderen rekening te houden, aan het functioneren van een groter geheel bij te dragen en mee te werken aan noodzakelijke verandering en verbetering.

Alleen zo te menswaardig leven in partnerschap, huwelijk, gezin bereikt op samenleving mogelijk. Gemeenschappen zijn dus geen en opgevoed.

Uit het bovenstaande blijkt dat de I.P. veel aandacht besteedt aan de vrijheid en de verantwoordelijkheid die de mens, als hij ten minste met zijn eesteraal is gestroomd, in a.v. zijn eigen lot heeft. De zogenaamde oorzaken worden zoveel mogelijk teruggebracht tot wat ze meestal werkelijk zijn, n.l. aanleidingen of verledingen die minder dwingend zijn dan ze lijken.

KINDEREN DAGEN ONS UIT

FORMEER ZELF UW I.P. GESPREKSGROEP!

De STIP staat u met RAAD, MATERIAAL en (mogelijk) met DAAD bij!

(HER)KENT U DAT?

We starten weer een oudergespreksgroep en zoeken nog enkele ouders. Gedurende 10 avonden, eenmaal in de drie weken op woensdag, komen we bij elkaar met max. 12 personen

- AANVA. stip-gespreksgroepen-opvoeding
- stip-werkgroepen onderwijs en opvoeding
- stip-gespreksgroepen zelfkennis
- stip-groepen huwelijkshetiefverbetering
- stip-studiegroepen arbeidsfees

Onderwerpen die o.a. behandeld worden: onze radeloosheid, bemoediging, straffen en belonen, wees standvastig zonder te heersen, wees redelijk in wat u vraagt, geen angst voor t.v., praat met hen, niet tegen hen

Wanneer zal zijn bij de S.N.I.P. de volgende nederlandsstalige en duitstalige boeken uit voorraad verkrijgbaar:

KINDEREN DAGEN ONS UIT door Rudolf Dreikurs..... f. 26,50
In dit boek biedt psychiater Dreikurs ouders en opvoeders een demokritische, verzwijgend en opvoedingsmodel aan. Hij stelt dat gezinsharmonie alleen kan voortkomen uit wederzijdse tussen ouders en kinderen die gebaseerd zijn op gelijkwaardigheid en wederzijds respect.
N.B.: Inleidingen van oudergespreksgroepen aan de hand van dit boek, zijn er bij de STIP nog enkele exemplaren van de 'Kamrad' verkrijgbaar (f.10,-)

OUDERS EN KINDEREN, VRIENDEN OF VIJANDEN? door Rudolf Dreikurs en Erik Blumenthal..... f. 26,50
De principes uit "Kinderen dagen ons uit" worden grondiger uiteengezet en noort de reacties van de ouders op het gedrag van de kinderen worden behandeld. De in de duitse versie van dit boek opgenomen oefeningen voor oudergroepen, zijn bij de STIP in het nederlands vertaald op stencil verkrijgbaar (f. 5,-)

HET HEERENDE TYPE door Gerben Halting..... f. 27,50
Ma de breuk tussen Freud en Adler sticht deze laatste aan zijn school, die van de INDIVIDUALISERENDE. Deze psychologie en de theoretische behandlingswijze daarvan is gebaseerd op vertonen in deze tijd heraanbrenging.
De verwerking, die als psychiater is verbonden aan het psychiaterpsychisch centrum, 'de verwerking' te plaatsen, beschrijft in dit boek dat Adlers verwerkingskader zeer goed beschreven is in de hedendaagse psychiaterpsychie.

MERGE, ZIJR, INNEREN, FREIHEID-PRAKIS und theorie der selbstverzehnung door Erik Blumenthal..... f. 19,50
VERSTEHEN UND VERSTANDEN MENSCHEN - Die neue Art des Zusammenlebens door Erik Blumenthal..... f. 22,50

Das Zusammenleben der Menschen ist eine Kunst, in der wir heute noch Anfänger sind. Durch gegenseitiges Verständnis können wir die Wege in die Freiheit finden. Die Kunst des Zusammenlebens ist die Kunst der Harmonie. Die Kunst der Harmonie ist die Kunst der Harmonie. Die Kunst der Harmonie ist die Kunst der Harmonie. Die Kunst der Harmonie ist die Kunst der Harmonie.

SOZIALE GLEICHBEREITIGKEIT door Rudolf Dreikurs..... f. 29,50
In de politiek, maeltijk, geest, school en dergelijke gebieden moet de mens en naar streven het privilege van de 'Sociale gelijkwaardigheid', de grondslag van een betaald van een betere toekomstige wereld.

GRONDBEGRIEPE DER INDIVIDUALISERENDE PSYCHOLOGIE door Rudolf Dreikurs..... f. 20,-
De grondbegrippen van de individualiserende psychologie, den grondslag uiteenzetende. Van dit boek is bij de STIP een nederlandsstalig uiterskeel verkrijgbaar. Een eerste kennismaking met Individualiserende psychologie (f. 9,-)

MAS BESTIMMT MEIN LEBEN? door Albrecht Schottky en Theo Schoonker..... f. 20,-
Wie man die Grundrichtung des eigenen Ich erkennt. Die 'Grundrichtung' of 'prioriteit' van het eigen-ik wordt al in de vroege kindertijd vastgelegd. We zijn daarmee geboren en worden pas daarna uit, als we die haken en bevestigingen, in dit boekje wordt als hulp bij het bepalen daarvan een beschrijving van de meer mogelijke 'prioriteit' van de 3-er prioriteiten. (Met deze prioriteiten kan de kind u ook kennis maken door het door de STIP uitgegeven boekje 'Van Kijf op stocieren' van Tony en Theo Schoonker, te lezen. (f. 2,50) besprek uitgaaf.)

PSYCHOLOGIE IN KLASSENIMMER door Rudolf Dreikurs..... f. 16,50
ERNUTZUNG ALS LERNMILIEU door Don Dornheuer en Rudolf Dreikurs..... f. 14,-
Dese boeken bieden individualiserende psychologische principes die komen worden toegepast door de leerkracht op school. De vol te lezen, het kind bevestigingen, en uitbreiden, verkrijgbaar: 'Bemoediging als leerhelp' (f. 7,5,-)

FAMILIENRAT door Rudolf Dreikurs, Shirley Gould, Raymond J. Conradi..... f. 19,50
Rudolf Dreikurs heeft tijdens zijn jarenlange werk met ouders en kinderen een bekende ontbrekendheid om het samenleven in het gezin harmonieus en gelukkig te maken, opgeven: DE GEZINSMID. Dit boek geeft stap voor stap aan hoe het gezin zich kan oplossen in het tot ernst brengen van een demokritische wijze van omgang met elkaar.

DE VOLGENDE BROCHURES WORDEN DOOR DE STIP IN EIGEN BEHEER UITGEGEVEN
VOEGE GEBOERENINGEN ALS EEN PRODUCTIEMILIEU door Harold Mosk..... f. 6,-
(stencil) Verwerf inzicht in de bedoeling van gedrag d.m.v. het analyseren van jaugdervermeningen

EEN KIK OP STOTTEREN door Tony en Theo Schoonker..... f. 6,50
Afdelen voor mensen die stotteren (Een vertaling uit het Duitse van het boekje 'Stotteren' van Elso Andriessen)

DE ANGST VAN HET KIND door Elso Andriessen..... f. 3,50
Leet je door de bedacht van kindergedrag en de angst van het kind niet van de wijze brengen..... inzicht

GEBOURELS VOOR EEN PRAKTISSCHE OPVOEDING door Ken Martin..... f. 1,-
Gebouren, beknopt beschreven, om toe te passen

LAAT JE LEBEN door Mark R. Arnold..... f. 1,-
Een bijge met de ouders en opvoeders om zich niet met de kindertijke lasten te een eerste kennismaking met INDIVIDUALISERENDE PSYCHOLOGIE..... f. 2,-

BENODIGING ALS LEEBHUP (boekje) door Rudolf Dreikurs..... f. 8,-
Benoediging als leerhelp (boekje) door Rudolf Dreikurs..... f. 8,-

HUISSIEK VOOR OUDERS (stencil) door Rudolf Dreikurs..... f. 2,-
De eerste kennismaking met Individualiserende psychologie door de STIP uitgegeven boekje 'Kinderen dagen ons uit'

BESTELLEN
SENTELELE bij de S.N.I.P. Deegde 18, 6330 AA WESPERHOORT
u ontvangt dan met de zending een aanprijndkaart

Ben deo. u neemt de liehe en het bedregde u de geprorenering
Gedrukker: 3101100 I.H.V. S.T.I.P. Amstelm

Verzendkosten: voor brochures berekenen uit u geen verzendkosten, voor boeken wordt u, per zending in rekening gebracht. (Dese verzendkosten betaald u niet als u 'bevestiging' bent van de STIP)

Er zijn nog een aantal eerden verzenden exemplaren van dit boekje 'verwijdern' en van het blad 'Opvoeding en zelfopvoeding', de voorloper van dat blad. f. 4,- per st.

BOEKEN en BROCHURES

De goede verstaander en het halve oor IP

Verslag van de lezing die op 24 januari 1981 te Amsterdam werd gehouden door Ton de Bruyn M.A., programma-coördinator van het Instituut voor Zelfontplooiing te Lelystad.

Een hulpverlener is, als iemand om hulp vraagt, in eerste instantie aangewezen op de informatie die hij van de hulpvrager krijgt. Is er nu, zo kan men zich afvragen, iets te zeggen over de manier waarop de individualpsychologisch georiënteerde counselor of psychotherapeut met die verhalen omgaat?

De titel: Een goed verstaander en het halve oor, is een samentrekking van de nederlandse gezegden: "Een goed verstaander heeft aan een half oor genoeg" en "Met een half oor naar iemand luisteren".

Goed luisteren en goed observeren

Spreker heeft door zijn opleiding als logopedist altijd veel belangstelling gehad voor communicatie in het algemeen en de mondelinge communicatie door middel van de taal had zijn speciale belangstelling.

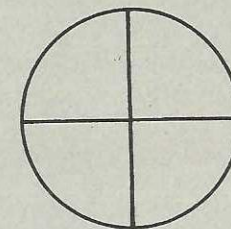
Spoken, luisteren, horen en verstaan waren, om zo te zeggen, de belangrijkste gereedschappen waarmee hij moest werken. De counseling en ook de psychotherapie berusten, naar de mening van spreker, op een nogal wankel basis, wanneer er met een 'half oor' naar de cliënten wordt geluisterd en de therapeut(en) denken via een half woord al te kunnen begrijpen wat hun cliënten bedoelen. De opgegeven titel kan daarom als een waarschuwing worden gezien.

Zoals reeds gezegd is de hulpverlener aangewezen op de informatie die hij van de cliënt krijgt. Niet alleen wat de cliënt zegt, maar ook de intonatie van de stem, de uitdrukking van het gelaat, de houding, de beweging, kortom alles wat er tijdens het gesprek plaatsvindt, is daarbij van belang.

Geen systematisch wetenschappelijk geheel

Er bestaat volgens spreker nauwelijks een Adleriaanse psychologie of -psychotherapie. Adler was in zijn publicaties onsystematisch. In de boeken en artikelen van Ansbacher is bijvoorbeeld uitvoerig beschreven hoe begrippen van Adler telkens van inhoud veranderen, ontwikkelen en groeien. Zo is in J.I.P. een beschrijving gegeven van de ontwikkeling van het begrip gemeenschapsgevoel. We zien daar hoe dit begrip van Adler in de loop der jaren van inhoud veranderde. Ieder die de werken van Adler leest, zal tot de ontdekking kunnen komen, dat in het ene boek kennelijk toch weer net iets anders wordt bedoeld met een begrip als bijvoorbeeld 'levensstijl' dan in een

genoemd. De mandala is een dergelijk symbool:

De meest uiteenlopende culturen hebben mandala's voortgebracht. Volgens de spreker is de mooiste weergave daarvan in de Christelijke symboliek het Keltische Kruis. Esthetisch bekeken kan men in India de mooiste mandala's aantreffen.

Basisvoorwaarden voor ontplooiing

De Amerikaanse psycholoog Maslow heeft veel van Adler overgenomen en toonde bewondering voor hem. Hij heeft de levensgeschiedenissen van tientallen geslaagde mensen bestudeerd. Geslaagd in die zin dat ze zich ten bate van hun medemensen hadden ontwikkeld, zoals bijvoorbeeld Lincoln, Einstein en Schweitzer. Hij kwam tot de conclusie dat een mens pas ten volle tot ontplooiing kan komen als hij de volgende stadia heeft doorlopen:

- beantwoording van lichamelijke en gevoelsbehoeften,
- zichzelf beperkende aanpassing,
- creatieve expansieën,
- innerlijke integratie.

De Duitse psychiater Schultz-Hencke heeft zich ook in deze materie verdiept. Volgens hem moet er in de eerste fase van Maslow aan enkele basisvoorwaarden worden voldaan om zich volledig te kunnen ontplooien. Zijn leer kan worden weergegeven met het ezelsbruggetje V.V.H.B.S. (voetbalvereniging H.B.S.) Allereerst is er: Veilige en goede verzorging nodig, dan Hebben (in de zin van rentmeesterschap), Beminnen (zowel de eros als de agapè) en Status (in die -Adleriaanse- zin, dat de mens in overeenstemming met eigen capaciteiten, mogelijkheden en omstandigheden, die status heeft bereikt, zoals Adler propageerde, waarbij hij niet op zijn of haar tenen hoeft te staan en ook niet door de knieën zakt.)

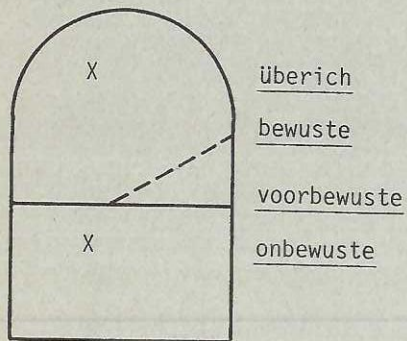
Zo heeft hypnose geleid tot de ontdekking van het onbewuste. Die ontdekking leidde tot het ontstaan van de dieptepsychologie. De verschillende dieptepsychologieën konden vervolgens weer als bouwstenen dienen voor de leer van bijv. Schultz-Hencke, die vooral van belang is voor fase I van Maslow.

Spreker werkt vanuit de visie van Adler omtrent de levensstijl, waarbij hij de 4 fasen volgens Maslow doorneemt met de in de eerste fase de ideeën van Schultz-Hencke en in de vierde fase die van Jung.

Dit verslag is gemaakt door mw. A. Huisman.

Van Parijs tot Wenen

Zoals reeds gezegd was Freud in Parijs geweest, bij Charcot, samen met een collega, Breuer. Men had geleerd dat men door onder hypnose bepaalde dingen bewust te maken, een geestelijke reiniging, een katharsis tot stand kon brengen en wilde dit verder ontwikkelen. Een bepaalde patiënte ging tijdens de behandeling een verliefdheid jegens Breuer aan de dag leggen die door Breuer werd beantwoord. Dat is dan het verschijnsel dat we later in de psycho-analyse tegenkomen als de overdrachtssituatie. Met het volgende model kan het bewuste en het onbewuste worden weergegeven:

Het überich bewaakt als het ware de afscheiding tussen het bewuste en het onbewuste. Tijdens de slaap verslapt deze aandacht enigzins en kunnen in de droom een aantal dingen uit het onbewuste naar boven komen. Wel moeten ze dan vermomd zijn.

Het voorbewuste kan als een soort opslagruimte worden beschouwd omdat we niet alles tegelijk bewust in onze geest kunnen hebben. Het is er dus niet om emotionele redenen, maar om praktische redenen van gebrek aan ruimte.

Zoals gezegd komt in onze dromen iets van het onbewuste naar boven. Dit gebeurt in de vorm van symbolen en veelal aan de hand van gebeurtenissen in de laatste 24 uur.

Bij Freud is alle symboliek seksuele symboliek, behalve geboren worden en sterven.

Adler ziet veel symbolen als symbolen van macht. (Bijvoorbeeld in de dromen van Jozef.)

Jung ontleent veel aan de mythologie.

Spreker komt, als hij dromen uitlegt, meestal bij Jung uit.

De verdrongen, verkeerde wensen bij Freud, kan men vergelijken met de Schaduw in het onbewuste bij Jung.

Freud is van mening dat het onbewuste geheel is afgesloten, maar volgens Jung zijn er in het onbewuste van de mens openingen naar het zogenaamde collectieve onbewuste. Verder kwam Jung tot de ontdekking dat er oerbeelden zijn, die bij alle volken en in alle mythologieën telkens weer terugkeren. Jung noemde deze oerbeelden archetypen. De belangrijkste daarvan zouden zijn, 'de wijze oude man' de vaderfiguur, die ons raad geeft. Ook de moeder die uit pure liefde haar kinderen dooddrukt. Bovendien hebben we volgens Jung allemaal eigenschappen van het andere geslacht in ons onbewuste. Zoals reeds gezegd de animus in het onbewuste van de vrouw en de anima in het onbewuste van de man. Ook bepaalde symbolen kunnen archetypen worden

ander boek. Het komt waarschijnlijk daardoor, dat Adler in eerste instantie wordt beschreven als een simpele man, een krachtige persoonlijkheid, die lezingen hield, kleine discussiegroepen leidde en praktisch therapeutisch werkzaam was en zijn aandacht daarbij richtte op het veranderen van menselijke condities.

Het zijn de leerlingen van Adler geweest die zijn theorie het duidelijkst hebben weergegeven.

Dreikurs richtte onder meer het Chicago- Alfred Adler Instituut op en heeft de aanzet gegeven tot het organiseren van de jaarlijks terugkerende internationale zomerschool voor individualpsychologie, de I.C.A.S.S.I.

Vrij veel van op het ogenblik in de belangstelling staande auteurs, hebben, op z'n zachtst gezegd, ideeën en begrippen van Adler geleend en gebruikt. Niet altijd hebben ze even duidelijk aangegeven dat Adler de oorspronkelijke bron daarvan was.

Het is duidelijk dat Adler, zeker in Amerika, op het ogenblik weer in opkomst is. Misschien is de tijd nu rijp, zo zou men kunnen zeggen, voor wat Adler in zijn tijd wellicht heeft kunnen bedoelen. Misschien waren zijn boeken en ideeën diepzinniger dan hij zelf in de gaten heeft gehad. Zijn enige streven was, zo heeft Adler kort voor zijn dood tegen Paul Rom gezegd: mensen bij elkaar te brengen. Adler heeft geen systematisch wetenschappelijk geheel afgeleverd en wordt om die reden wellicht niet voor vol aangezien.

Werkwijze als I.P. counselor

Spreker is werkzaam als I.P.-counselor. Counseling betekent voor een individualpsychologisch georiënteerde counselor, dat men samen met de cliënt wil proberen andere handelingsdoelen te vinden. Doelen die het de cliënt mogelijk maken op een effectievere manier te leven. Het gaat om een kortdurende behandeling waarbij de counselor directief optreedt.

Op zekere dag kreeg spreker een man en een vrouw bij zich, die op het punt stonden te gaan trouwen. Ze hadden echter verschillende religieuze en politieke achtergronden en vroegen zich daarom af of het wel verstandig zou zijn om in het huwelijk te treden, of dit verschil in wereld- en levensbeschouwing niet tot conflicten zou leiden.

Tijdens de counselingsgesprekken legde spreker hen uit, dat ieder individu een ander beeld heeft van de wereld en dat dit afhankelijk is van de plaats waar men staat. Als hulpmiddel werd hierbij een soort glazen steen gebruikt met optische eigenschappen. Als het licht daar opvalt ontstaat kleurschifting en al naar gelang de invalshoek van waaruit we door de 'steen' kunnen kijken, nemen we een andere kleur waar.

Stel je nu voor, zo werd gezegd, dat deze steen het leven voorstelt, dan vraag ik je om er door te kijken. Het antwoord zal bijvoorbeeld blauw zijn, maar als we iemand anders vragen, zegt hij misschien groen. Duidelijk werd daardoor, dat het leven er op een bepaald

moment voor twee mensen totaal verschillend uit kan zien, dat men verschillende uitspraken over het leven kan doen, dat men het leven vanuit een eigen invalshoek bekijkt. Bovendien werd duidelijk dat geen van deze uitspraken de volle waarheid bevatten en ook geen van deze uitspraken onwaar zijn. De ene is niet normaler, completer -of wat dan ook- dan de ander. In de tegenwoordige tijd, nu men zoveel belangstelling heeft voor interpretaties, is dat een belangrijk gegeven.

Enige theoretische overwegingen

Het is verbazingwekkend, dat Adler reeds in 1912 schreef, dat de mening die het individu over zichzelf en de wereld heeft 'zijn eigen interpretaties zijn' en dat deze interpretaties alle psychologische processen beïnvloeden. Moderner kan het, om zo te zeggen, niet.

In de publicatie "What life should mean to you" schreef Adler, dat mensen leven in een wereld van betekenissen, dat we als mens nooit alleen maar omstandigheden waarnemen, maar alleen omstandigheden die we *be-tekenen*. Omstandigheden dus, die we een zin of betekenis geven. Met andere woorden: niet de *feiten*, maar onze *gedachten over die feiten* zijn bepalend voor onze gevoelens en ons gedrag.

We zullen van Adler waarschijnlijk geen antwoord krijgen als we iemand vragen wat volgens hem, de zin van zijn leven is. Men neemt, volgens Adler, niet de moeite zich die vraag te stellen. Adler schreef dit in 1931, op het ogenblik, nu psychologie zo populair is geworden, valt dit misschien wel mee.

Ieder van ons wordt in zijn leven met deze vraag geconfronteerd en geeft een antwoord op die vraag. Dit antwoord vinden we terug in ons gedrag. *De mens handelt in zijn leven alsof hij de fundamentele wetenschap heeft, wat zijn leven betekent.* Onze acties zijn ons antwoord op de situaties in ons leven. Ze maken duidelijk wat wij noodzakelijk, mogelijk, passend en wenselijk achten.

In zijn boekje: "De mythe van de zelfontplooiing" heeft Dr. Nijk enkele hoofdstukken geschreven over het handelen. Op een gegeven moment komt hij tot verschillende kenmerken en het is interessant om te zien, dat we deze kenmerken terug kunnen vinden bij Adler. De subjectiviteit van ons waarnemen is daar een voorbeeld van. "Ik ben het die in de wereld staat en ik ben het die de wereld waarneemt." Op een gegeven ogenblik zegt Adler zelfs, dat het gedrag een functie van de waarneming is.

De individualpsychologie wordt ook wel teleo-analyse genoemd, een naam vermoedelijk ontstaan met een knipoog naar de psycho-analyse. In deze benaming wordt de visie van de *doelgerichtheid* of finaliteit evenwel ook duidelijk tot uitdrukking gebracht. Verder gaf Adler aan, dat aan ons doen en laten een *keuze* ten grondslag ligt. "Alles kan ook anders", heeft hij ergens geschreven. Wat Adler zo opmerkelijk maakt, zeker in zijn tijd en wat hem nu in

waren. (De beruchte 'dubbele' moraal.) Anderzijds was er wel een grote seksuele prikkeling zoals bijvoorbeeld getoond werd in de operette. Vrouwen kwamen in een enorme psychische spanning. Er was een grote seksuele prikkeling, maar als je er aan toegaf, kwam je of in de goot of in het klooster terecht. Het gevolg was verdrongen seksualiteit en hysterische verschijnselen.

Jung, Freud, Adler

De accentverschillen bij de drie grote dieptepsychologen Freud, Jung en Adler worden voor een groot deel bepaald door enerzijds de patiëntenkring en anderzijds de verhouding tot hun vader.

De praktijk van Freud bestond voor een groot deel uit "Die gehobene Töchter" uit Wenen. Ze leefden, zoals gezegd, in een sfeer waarin men seksueel werd geprikkeld, maar de seksuele impulsen moest onderdrukken of verdringen. Vandaar dat in zijn leer alles seksueel wordt verklaard.

Freud was erotisch verliefd op zijn moeder en haatte zijn vader. Het was dus niet zo verwonderlijk, dat Freud de man van het 'Oedipus-complex' werd, dat is de haat die een zoon koestert tegen zijn vader.

Adler is opgegroeid in een vrij welgesteld gezin, maar kwam in de buurt waar hij woonde wel veel in aanraking met mensen die sociaal achtergesteld waren. Bovendien was Adler lichamelijk gehandicapt (Rachitis en een afwijking aan de ademhalingswegen). De verhouding tot zijn vader was prettig. Adler verdiepte zich daarom wellicht meer in het reageren van de mens op gehandicapt- of sociaal-achtergesteld zijn. Verder wordt bij de individualpsychologie meer aandacht besteed aan de verhouding tussen broers en zusters. (In deze relatie zaten bij Adler wel enkele problemen.)

De praktijk van Jung telde veel Amerikanen, miljonairs, financieel dus geslaagd-maar innerlijk in feite volkomen leeg.

De therapie van Jung, de individualisatie, was er op gericht een manier te vinden om deze mensen te helpen. In de allereerste plaats door een band te voelen met de Cosmos, waarbij het er niet zo veel toe doet of dat nu een religieuze of bijvoorbeeld een filosofische band is. Ten tweede was zijn behandeling er op gericht de goede eigenschappen van het andere geslacht, die in het onbewuste van de mens aanwezig zijn, zo ver mogelijk te ontwikkelen. Het vrouwelijke, de anima, in het onbewuste van de man en het mannelijke, de animus, in het onbewuste van de vrouw.

Verder had Jung al in zijn jeugd ontdekt, dat er een aantal symbolen waren, die over de hele wereld in zeer verschillende godsdiensten voorkwamen. Hij kwam dan ook tot de conclusie, dat er vermoedelijk één Geestelijk Geheel was, dat de mensheid met elkaar gemeen had, een wat hij noemde "Collectief Onbewuste". Wat de verhouding tot zijn vader betreft, Jung wilde zijn vader graag bewonderen. Dit liep nogal eens mis, bijvoorbeeld toen zijn vader, een predikant, op catechisatie de Heilige Geest moest behandelen en zei daar ook niets van te begrijpen.

waken niet meer te herinneren, maar niettemin deden ze wat hen was gezegd. Op de vraag waarom ze dat deden, verzonnen ze de één of andere smoes. Zo is het begrip rationalisatie ontstaan. Uit deze verschijnselen bleek duidelijk, dat er naast het bewuste deel van de persoonlijkheid, nog een onbewust deel aanwezig moest zijn. Het belangrijkste van de hele hypnose-geschiedenis is, volgens spreker, dat we daardoor het onbewuste hebben leren kennen.

Sigmund Freud

Aan het eind van de vorige eeuw gingen in Frankrijk enkele knappe koppen zich verder in deze materie verdiepen. De belangrijkste daarvan waren Bernheim in Nancy en Charcot in Parijs. Charcot was daarvan onbetwist de grootste.

Op een zekere dag kreeg een dame van hem de hypnotische opdracht stigmata (wonden) te vertonen. Ze werd daarna, zonder iets waarmee ze zich kon verwonden, opgesloten in een volledig gecapitonneerde cel. Zelfs haar nagels werden kort geknipt. Toch had ze 24 uur later de stigmata, maar als onderhuidse bloedingen.

Hieruit bleek wel duidelijk welke enorme invloed de geest op het lichaam uit kan oefenen en kwam er een eind aan de door Descartes ingevoerde opvatting, dat er een scherpe scheiding zou zijn tussen lichaam en ziel.

De grote opvolger van Charcot was Janet. Van hem gebruiken we tegenwoordig alleen nog maar de leer over de geestelijke energie of psychische gespannenheid, die uitmaakt wat we al of niet kunnen doen om onze levensmoeilijkheden het hoofd te kunnen bieden. Bij een waterkrachtcentrale kan een groot meer, met weinig verval, door de grote hoeveelheid water veel electriciteit leveren. Het kleine bergmeertje, met een groot verval, kan eveneens veel energie leveren. De geestelijke energie kan worden vergeleken met dat verval.

In Wenen was er in die tijd een jonge Joodse arts; Sigmund Freud genaamd. Deze Sigmund Freud is enige tijd in Parijs geweest en ging daar ook bij Charcot in de leer. Van Charcot was de leer van het onbewuste bekend, maar ook Goethe sprak reeds over "Zwei Seelen wohnen ja in meiner Brust". Er bleken er echter veel meer in te wonen en als die met elkaar gingen vechten kreeg je een neurose! Als je nu die vechtenden uit het onbewuste wist weg te krijgen, had je een grote kans die neurose te genezen.

Freud, die veel neurotici onder zijn patiënten had, ging daarom naar Charcot in Parijs en probeerde te leren, enkele van deze tegenstrijdige factoren uit het onbewuste te halen. Na zes weken had hij het echter al opgegeven. Hij kon het volgens zijn zeggen niet aanzien dat iemand zo machteloos was als een patiënt op een sofa. Anderen zeiden dat hij wegging omdat hij geen kans zag een goede hypnose te geven.

Freud leefde in het Wenen van 1880, dat in een Victoriaanse sfeer leefde waarin niets mocht, d.w.z. vrouwen mochten niets. Mannen beschouwde men als zulke wilde beesten, dat ze toch niet te temmen

in de belangstelling bengt, is zijn opvatting, dat de mens een sociaal-wezen is en dat alles wat er gebeurt zich afspeelt in een sociaal-veld.

Een mens staat in een sociaal veld, tegenwoordig spreekt men ook wel van een systeem.

Adler kan dus ook als een van de eerste sociaal-psychologen worden beschouwd.

Practische voorbeelden

Als we naar de objectieve, naakte feiten kijken is de reeds genoemde subjectiviteit een belangrijk gegeven.

Met een praktisch voorbeeld kan dit duidelijk worden gemaakt:

Linda is een meisje van 9 jaar. Met een psychologische test is vastgesteld, dat ze een hoog I.Q. heeft, dus een hoge intelligentie heeft. Verder wordt ze beschreven als creatief en spontaan. Uit het verslag van haar onderwijzeres van school blijkt echter, dat ze faalt in bijna elk vak.

Als we naar de objectieve feiten, de uitslag van de test en de resultaten op school, kijken, schijnt er iets niet te kloppen. In dergelijke gevallen kunnen we gissen naar wat er aan de hand kan zijn.

- moeilijkheden op school,
- moeilijkheden met de leerkracht,
- ontmoediging,
- faalangst,
- plaats in de kinderrij,
- opvallen willen door falen,
- niet passen in het klasse-ritme,

Dit waren enkele gissingen die bij ons opkwamen en die we misschien gedaan zouden hebben als Linda onze cliënt was. Er blijken veel excuses, beschuldigingen en oorzaken bij te zijn.

De opvatting van Adler, *het finale denken*, geeft ons hier de sleutel tot het begrijpen van Linda:

Vragen we ons af, wat ze met haar gedrag heeft bereikt, dan kunnen we ontdekken welk doel ze heeft nagestreefd.

Adler gaat er hierbij van uit, dat mensen zo goed als ze kunnen hun beslissingen nemen, ook al lijkt het voor een buitenstaander, die de beslissingen interpreteert, dat er sprake is van iemand die 'ziek' is en hulp nodig heeft.

In navolging van Adler heeft spreker het dan ook niet over patiënten, maar over cliënten en gaat hij er van uit dat een bepaalde cliënt de beste keus heeft gedaan, uit wat in zijn keuze-pakket voorhanden is. Dit keuzepakket is in de eerste jaren tot ontwikkeling gekomen onder invloed van aanleg, opvoeding en de keuze die door het individu

is gemaakt. Om in de termen van Adler te spreken: de mens ontwikkelt in zijn eerste levensjaren zijn levensstijl of levensplan. Terugkomend op Linda:

Als we haar gedrag willen begrijpen, moeten we ons afvragen, wat ze met dat gedrag heeft bereikt en we moeten afluisteren naar het waarom of de oorzaak te vragen, zoals we steeds weer geneigd zijn te doen. Linda zal vermoedelijk zowel van de leerkrachten op school, als thuis speciale aandacht krijgen. Linda is een speciaal geval geworden, dat thuis en op school op een heel speciale manier behandeld moet worden.

Een ander voorbeeld om het principe van het gissen duidelijk te maken:

Wim van 4 jaar is enigst kind. Zijn moeder is 43 jaar en zijn vader is 54 jaar. Wim werd geboren toen zijn ouders al 12 jaar getrouwd waren.

Dit zijn de objectieve gegevens. Er kunnen weer allerlei gissingen worden gemaakt over de mogelijke consequenties van deze gezinsconstellatie. Er is sprake van oudere ouders die lang hebben gewacht - of moesten wachten - voor er een kind kwam. Men kan nu de vraag stellen, of een dergelijk ouderpaar het kind zal verwennen of teveel aandacht geven. Ook zal men er naar kunnen gissen of deze situatie gepland was -of juist niet-, gewenst of ongewenst. Zo zou er wellicht nog meer zijn te bedenken.

Subjectieve benaderingswijze

Terugkomend op het begrip subjectiviteit, dit heeft consequenties voor de hulpverlening. Als we er namelijk van uit gaan, dat het gedrag door het individu zelf wordt bewerkstelligd, dan betekent dit dat de cliënt ook zelf verantwoordelijk is voor zijn gedrag. *We zien dan de cliënt niet als slachtoffer van zijn onbewuste driften, die met elkaar in conflict zijn, maar als iemand die zijn eigen leven schept en structureert.* Ook in het hulpverleningsproces is de cliënt derhalve verantwoordelijk voor zijn doen en laten.

Adler zag het individu als een geheel en was niet bereid iemand te reduceren tot het niveau van een "Es", "Ich" en "Uberich", zoals Freud in de psycho-analyse, of tot een "Ouder", "Kind" en "Volwassen", zoals dat in de trans-actionele analyse het geval is. Dit 'onsystematische' had te maken met zijn prakties bezig zijn. Hij was over het algemeen niet -of minder- geïnteresseerd in algemene wetmatigheden. Hij had interesse voor de unieke mens die voor hem zat. Hij stelde meer belang in te weten hoe de cliënt zichzelf ervaart, dan hoe deze cliënt door anderen ervaren wordt. Hij heeft op een

en vriendelijk toesprak. Dit bestrijken van mensen werd al heel gauw door de kerk verboden, omdat het onzedelijk werd gevonden. Daarna werden de patiënten met een metalen of houten stok bestreken, terwijl voortdurend die zachte en vriendelijke stem klonk, die de mensen beter maakte.

Oorspronkelijk werd deze behandelingswijze mesmerisme genoemd, later sprak men over magnetisme en omdat sommige verschijnselen, vooral bij het diepe ingrijpen, op de slaap leken, werd vervolgens de term hypnotisme genoemd. (Hypnos is een grieks woord voor slaap.)

Genezing of symptoomverschuiving

Mesmer trad vooral op voor de chique en rijke mensen uit het Parijs van zijn dagen. Deze mensen hadden allemaal wel eens proeven met magnetisme en electriciteit gezien, zoals proeven met de Leidse Fles en het electriseer-toestel van van Musschenbroek. Ze wisten dat je een 'schok' kon krijgen als je een draad vasthield die met de Leidse Fles was verbonden. De tijd was rijp voor de opvattingen van Mesmer. Hij had dan ook een enorm succes met zijn behandelwijze.

Al gauw bleek echter, dat soms een patiënt, die bijvoorbeeld van de een of andere verlamming was genezen, na enige maanden andere psycho-somatische klachten had. Er was, met andere woorden, sprake van symptoomverschuiving of conversie. Conversie betekent: veranderen. Als iemand van een bepaald symptoom geneest en enige maanden later iets anders krijgt is er sprake van een conversie-neurose of een conversie-hysterie. Wat is er namelijk in zo'n geval gebeurd? Men heeft alleen de symptomen, de afwijking behandeld, maar niet de oorzaak ervan weggenomen.

De termen conversie-neurose en conversie-hysterie zullen we later ook bij Freud tegenkomen, maar ze waren reeds in deze kring ontdekt. Ook al trad zoals reeds snel werd ontdekt, in sommige gevallen symptoomverschuiving op, er waren toch een opvallend aantal blijvende genezingen. Hoewel de Franse academie van wetenschappen er niets van wilde weten, waren deze genezingen zo overtuigend, dat een paar knappe Franse koppen er zich in gingen verdiepen.

De wonderboom

Ook op het Franse platteland werd de opvatting van Mesmer verbreid. De boeren hadden echter niet, zoals de rijken in Parijs, natuurkundige apparaten zien werken en moesten daarom op een andere manier benaderd worden. Op het platteland geloofde men in die tijd sterk in 'heilige bomen' en daar genoten bomen een enorme verering. Een van de volgelingen van Mesmer magnetiseerde een broemde wonderboom, liet van de takken van die boom draden hangen en liet de boeren die draden aanraken. Ook dat bleek te helpen.

Bij de plattelandsbehandeling onder hypnose zijn belangrijke verschijnselen aan het licht gekomen. Patiënten kregen onder hypnose bepaalde opdrachten, die ze na het ontwaken moesten uitvoeren, de zogenaamde post-hypnotische opdracht. De opdrachten bleken ze zich na het ont-

Van Parijs tot Wenen IP

Verslag van de lezing van Dr. P. Engelsman uit Hummelo (Gld.), gehouden voor de Nederlandse Werkgemeenschap voor Individualpsychologie, op 28 februari 1981 te Amsterdam.

Als we willen weten waar de dieptepsychologie en de leer van het onbewuste vandaan komen, moeten we naar het Frankrijk van het begin van de 17-e eeuw. De grote filosoof Descartes bracht toen, naast een verlichte zienswijze op religieuze zaken, ook een verandering in het medisch denken tot stand. Een van zijn stellingen was, dat lichaam en geest totaal verschillende gebieden zijn, die niets met elkaar te maken hebben en scherp van elkaar gescheiden zijn.

Welke gevolgen had dit nu voor de patiënten, zo kan men zich afvragen. De zuiver lichamelijk zieke patiënt ging er aanvankelijk iets op achteruit, omdat de medicus zich nu alleen zuiver natuur-wetenschappelijk moest baseren, terwijl men tevoren ook steun had gehad van de psychische invloed op de genezing, o.a. vanuit de kerk.

Het feit dat men zich helemaal op die natuurwetenschap moest baseren, werkte van de andere kant ook mee aan de ontwikkeling en de vooruitgang van die natuurwetenschap.

Frank A. MESMER (1733-1815)

Voor de psychisch zieke patiënt was deze nieuwe opvatting een zeer duidelijke vooruitgang. Niemand kwam nu bijvoorbeeld meer op het idee om schizofrenie te bestrijden met gloeiende brandijzers, want ze moest geestelijke ziekten geestelijk behandelen. Een duidelijke vooruitgang dus voor deze patiënten. (Liefderlijke behandeling, o.a. door de Franse psychiater Pinet)

Mensen echter, die een schijnbaar-lichamelijke ziekte hadden door een geestelijke oorzaak, mensen met psycho-somatische aandoeningen zoals bijvoorbeeld bepaalde darmafwijkingen, maagkwalen en hoge bloeddruk, vielen tussen de wal en het schip. Ze mochten slechts vanuit één invalshoek behandeld worden. Pas anderhalve eeuw later kwam hierin verandering. Er verschijnt dan een jonge arts uit Zuid-Duitsland, Mesmer genaamd.

Deze Mesmer heeft de gedachte ontwikkeld, dat er behalve fysisch magnetisme nog een dierlijk (=animaal) magnetisme zou zijn. Volgens zijn theorie werd iemand die te weinig magnetisme in zich had, psycho-somatisch ziek. Als nu iemand, die veel magnetisme in zich had, dit op de zieke overbracht, zou deze zieke, volgens de theorie van Mesmer, kunnen genezen.

Om dit magnetisme over te brengen op de patiënten, werden ze door Mesmer met de hand bestreken, terwijl hij ze intussen heel rustig

gegeven ogenblik gezegd; "We moeten leren horen met de oren van de ander en leren te zien met de ogen van de ander". Dit is de subjectivistische beanderingswijze.

In de vakliteratuur is voor deze manier van psychologie-bedrijven weinig of helemaal geen plaats.

Dit model is voor spreker evenwel zinvol te hanteren.

Voor Adler en voor de mensen die na hem zijn gekomen, heeft de psychologie de betekenis gekregen: *om als hulpmiddel te kunnen dienen voor juist die ene mens, die zich in een bepaalde situatie bevindt. Een hulpmiddel om te komen tot een meer bevredigende manier van leven.*

Het counselingsproces is een vorm van samenwerken

Binnen het counselingsproces zijn drie factoren van belang:

- de counselor en zijn gedrag,
- de cliënt en zijn gedrag,
- de interactie tussen deze beide personen,

In het counselingsproces wordt gebruik gemaakt van de relatie tussen de counselor en zijn cliënt.

De counselor, die werkt volgens I.P.-principes, zal iedere behandeling als een persoonlijke ontmoeting beschouwen. Hij zal zich persoonlijk voor de cliënt inzetten, dat in tegenstelling tot de psycho-analytisch georiënteerde therapeut, die zich veel zelfstandiger op kan stellen.

Vanzelfsprekend is het ook van belang wat voor iemand de cliënt is. Komt de cliënt uit vrije wil of is hij door iemand gestuurd, is hij al bij verschillende therapeuten en instellingen geweest of komt hij bij zijn eerste hulpverlener. Hebben we te maken met een cliënt die wil 'bewijzen', hoe hulpeloos zijn geval wel is. Hebben we te maken met wat je zou kunnen noemen een 'doe-het-zelver', die feilloos weet hoe hij in elkaar zit. Kortom, *wat is het verwachtingspatroon van de cliënt en waar is zijn aandacht op gericht.*

Het counselingsproces is een vorm van samenwerken, waarbij de therapeut samen met de cliënt probeert andere, betere, doelen te vinden, doelen die het de cliënt mogelijk maken om op een effectievere, bevredigender manier te leven. De nadruk ligt hierbij op het samenwerken, wat impliceert dat de cliënt ook in het therapeutisch proces verantwoordelijk is voor zijn doen en laten. Er worden daarbij afspraken gemaakt. Het is als het ware een soort overeenkomst om samen een bepaald doel te bereiken.

Spreker legt dergelijke overeenkomsten schriftelijk vast, laat dit door de cliënt ondertekenen en zet er ook zelf een handtekening onder.

Verzet tegen verandering, waar zo vaak over wordt geschreven in de vakliteratuur, bestaat naar de opvatting van de spreker niet. Wanneer het er op lijkt dat een cliënt zich verzet tegen verandering, betekent dit in feite dat de counselor en de cliënt niet hetzelfde doel nastreven. De therapeut en de cliënt zullen dan opnieuw met

Opvoeding en Zelfopvoeding 1977-1). Deze classificatie heeft - anders dan die van Adler - betrekking op kenmerken die bij ieder mens in principe voorkomen, zij het niet in dezelfde mate en op dezelfde wijze.

Het lijkt inderdaad deze laatste classificatie toe te passen op een voorbeeld van Hellinga om te zien of deze classificatie als model voor een analyse bruikbaar is.

Het is dunkt mij nodig vast te stellen dat de laatste bedoelde classificatie zowel constructief als destructief kan uitwerken, afhankelijk van de wijze waarop en de mate waarin de type-kenmerken zich manifesteren; eenvoudiger gezegd: men mag niet stellen dat de type-kenmerken zonder verdere informatie een uitspraak inhouden over goed of slecht.

Aan de hand van casus I op bladz. 76 e.v. van Hellinga's boek zal vorenbedoelde analyse in het bijgaande schema nader worden uitgewerkt.

Betrokkene heeft ernstige psychische en fysieke

Indicaties vlg. Hellinga

- opgegroeid in een zeer veeleisend gezin-
- extra eisen omdat hij de oudste was-
- men vertrouwde erop dat hij de moeilijkste dingen kon doen-
- meende dat hij over onzekerheden en twijfel niet kon (mocht) praten-
- heeft met niemand -zelfs niet met zijn vrouw - over zijn klachten gesproken (schaamt zich)-
- stelt overmatig hoge eisen aan zichzelf-
- faalangst kenmerkt zijn houding-
- klachten treden in sterke mate op als hij de situatie niet zelf in de hand heeft, in het bijzonder bij vreemden en in grote gezelschappen-
- van jongs af overheerst 'er-bij-horen' en geaccepteerd worden zijn leven-
- gaat conflicten uit de weg-
- conflicten uit het verleden blijven emotioneel levend-
- vraagt om begrip en bevestiging-
- werd als kind ontzien als hij ziek was-
- gezond zijn is voor hem hetzelfde als op zijn tenen lopen-
- hulpeisend.'het wordt nu tijd dat hij eindelijk eens geholpen en beter gemaakt wordt', meent hij-

Nieuwe uitgaven

TRAUMDEUTUNG UND SELBSTERZIEHUNG door Paul Rom

De schrijver, velen bekend als de oprichter en uitgever van de reeds 30 jaar bestaande Individual-Psychology News Letter, IPNL heeft met dit boekje de I.P. een goede dienst bewezen. Voor vele mensen zijn dromen, en vooral de eigen dromen, interessant, maar onbegrijpelijk. De drie grondleggers der psychologie, sinds deze wetenschap losgekoppeld is van de filosofie; Freud, Jung en Adler, hebben hun inzichten t.a.v. de droomuitlegging gegeven. En hoewel de beide eersten belangrijke boeken hierover hebben geschreven, bleef de droomwereld toch min of meer een interessant gebied waar niet zo zeer mee te werken, doch wel te beschouwen was.

Adler echter gaf de droom geen grotere plaats bij het onderzoek naar de menselijke persoonlijkheid, dan andere levensuitingen. Bij hem was de droom een scheping van de dromer zelf, een uiting vanuit de eenheid der persoonlijkheid.

Door de beeldende taal, waarvan de dromer zich in de droom moet bedienen, komt hetzelfde levensdoel en dezelfde levensstijl tot uitdrukking als bij andere levensuitingen en jeugdherinneringen. Adler heeft dan ook geen

afzonderlijk boek aan de droomduiding gewijd, doch in al zijn werken korte hoofdstukken erover gegeven.

Het is daarom een uitstekende gedachte van Paul Rom geweest om Adlers inzichten samen te vatten en enige regels te ontdekken om de droomuitlegging voor ieder duidelijk en toegankelijk te maken als een hulp om zichzelf te leren kennen.

In het eerste gedeelte geeft de schrijver de theorie en voorbeelden van droomuitleg uit o.a. eigen leven, met daarnaast dromen als oefenmateriaal.

Het tweede gedeelte bevat een uitgelezen verzameling dromen uit de wereldliteratuur en van beroemde personen, gerangschikt naar de achtereenvolgende tijdperken, waaruit de grote belezenheid blijkt van de schrijver en zijn doorwerkte kennis van de individualpsychologie. Bij vele van deze vinden we frapante verklaringen, bij sommige anderen kan eventueel de lezer vraagtekens zetten - doch in ieder geval kunnen ze gezien worden - en zijn ze bedoeld - als oefenmateriaal, dat de lezer zelf aan het denken én aan het werk kan zetten.

Lenie Richard-Stuurman

UITGEVER: REX-VERLAG, LUZERN/STUTT GART, PRIJS DM 18.80
154 bladzijden, ISBN 3-7252-0386-5 voorjaar 1981

INDIVIDUALPSYCHOLOGIE BEI REX

Boekbespreking

Ons veranderend levensgevoel

Verslag van de inleiding van drs. Seef Konijn voor het Katholiek Vrouwengilde op 6 april j.l. te St. Oedenrode

In het septembernummer van het vorig jaar plaatsten wij in dit blad een boekbespreking van "De Rode Draad". Toen de auteur van dat boek in april te St. Oedenrode een inleiding hield, maakte onze medewerker Hans Maussen het volgende verslag.

Seef Konijn

Spreker stelt zich zelf als volgt voor: geboren in 1935 in Beverwijk, afkomstig uit een eenvoudig gezin, waarvan vader niet meer dan vijf klassen lagere school gevolgd heeft; priesterwijding in 1961; twee jaar kapelaan in Oudorp bij Alkmaar; van 1963 tot 1966 theologie-studie in Nijmegen: met tegenzin gedaan, daar hij geen priester wilde worden voor het leraarschap; na 1966 godsdienstleraar in Bergen; daarna voor katechese aan volwassenen verbonden aan het Diocesaan-Pastoraal-Centrum te Haarlem; is de hele dag op toer; vanmiddag een groepsdiscussie van priesters in Amsterdam geleid en aansluitend naar Sint-Oedenrode vertrokken, waar hij 's avonds om 7 uur al was om het graf van bisschop Bekkers, die hij juist om het veranderend levensgevoel zo zeer bewondert, te bezoeken; jaren lang werkzaam voor K.R.O. en Wereldomroep; bespreken van aangevochten zaken voor pastores, enz.

Het veranderd levensgevoel

Het veranderd levensgevoel is niet alleen belangrijk in geloofszaken, maar in heel het maatschappelijk bestaan. Een totale omslag in levensgevoel, die zich nog steeds voltrekt, heeft tussen 1950/1960 en 1981 plaatsgevonden. Deze omslag is moeilijk precies af te bakenen. Toch kan één jaartal genoemd worden en wel 1965. Dat jaar was o.a. het jaar waarin het tweede Vatikaans Concilie besloten werd. (In Nederland was bisschop Bekkers daarbij de grote pionier.)

Veranderingen zijn overal zichtbaar. Let maar eens op de hedendaagse kleding. (Bejaarden willen fleurig gekleed zijn in plaats van stemmig zwart); ook de haardracht, woninginrichting, kook-en koopgewoonten zijn drastisch veranderd.

De meeste mensen zijn in in een vrij uniform huis opgevoed. Op de vloer lag zeil, in de kamer stond een vierkante tafel met twee armstoelen voor de ouders; voorts was er een singer-naaimachine en een theemebel; voor het raam stond een bloementafeltje met clivia; voor de ramen hingen gordijntjes met strippen.

Dit alles verdwijnt. Op het ogenblik kiezen sommigen voor antiek, anderen voor eiken meubelen, weer anderen hebben een zitkuil. De uniformiteit heeft plaats gemaakt voor pluri-formiteit. We leven in een pluriforme maatschappij: ieder volgt de eigen aspiraties en de eigen levensstijl.

Typologieën in de individualpsychologie

Het is al weer twee jaren geleden dat Hellinga's interessante boek "Het heersende type" verscheen. (*) De titel ontleende hij aan een inleiding van Adler die deze schreef bij de introductie van het International Journal of Individual Psychology in de V.S. en Engeland (1935). Adler schreef toen o.a.: "In mijn ervaring heb ik ontdekt, dat elk individu een verschillende mening over- en houding tegenover dat heeft, wat succes oplevert. Daarom kan een menselijk wezen niet worden getypeerd of ingedeeld. Ik geloof dat het door de beperkingen van de taal komt, dat veel geleerden tot foute conclusies zijn gekomen - het geloven in typen wezens, raskenmerken etc. Individualpsychologie ziet in, met andere psychologieën, dat elk individu bestudeerd moet worden in het licht van zijn eigen specifieke ontwikkeling.

Te vaak nog worden psychologen van dit inzicht afgehouden en nemen de weg van de classificaties, die gemakkelijk maar onvruchtbaar is. Dat is een bekoring, waaraan we bij practies werk nooit mogen toegeven. Het is enkel uit hoofde van studiedoelstellingen - om een breed terrein te belichten - dat ik hier vier verschillende typen schets, om voor het ogenblik de houding en het gedrag van personen tegenover de problemen van buitenaf in systeem te brengen."

Vervolgens vermeldt hij: -het heersende type,
-het ontvangende type,
-het vermijdende type,
-het sociaal bruikbare type

Hellinga baseert zijn boek op voorgenoemde indeling. De stellingname van Adler is hem niet ontgaan, getuige zijn opmerkingen op blz. 46 en 57 van zijn boek. Toch meent hij dat de indeling van Adler gebruikt kan worden voor practisch werk met name als het gaat om het heersende type en hij geeft op blz. 76 e.v. daarvan een aantal voorbeelden.

Een aantal jaren geleden is door aanhangers van de I.P. een anderssoortige classificatie gepresenteerd (**)(zie

(*) Het heersende type door Gerben Hellinga, uitg. 1979 BOOM-Meppel bij de STIP verkrijgbaar, f 27,50 postgiro 3101100 t.n.v. STIP-Arnhem

(**) Artikel: Karaktertypen en arbeid. Dit nummer is nog verkrijgbaar. Deze typen worden ook uitvoerig beschreven in Was bestimmt mein Leben? door A.Schottky en Th.Schoenaker, uitg. 1976 REX-München bij de STIP verkrijgbaar, f 20,-

"omdat ik het zeg", kan er een discussie ontstaan. Het kind vraagt dan, waarvoor vader zo bang is. De vader kan dan, in het geval van een meisje, antwoorden, dat hij bang is dat jongens misbruik van haar maken. Wordt de zaak besproken, dan wordt deze ook gemakkelijker: frustraties blijven uit.

We kunnen dus zeggen: vanuit het oude levensgevoel gelden de normen, vanuit het nieuwe levensgevoel gelden de waarden. Als nu iets 'doodzonde' is, dan is het hooguit jammer. Normen hebben betrekking op personen, waarden op zaken. Als een zaak verandert, dienen we te kijken naar de veranderingen.

Zo is de kerkelijke hiërarchie in bepaalde opzichten een achterhaalde zaak. Denk maar eens aan het verplichte celibaat. De heer Konijn stelt, dat in 1870 tijdens het concilie de onfeilbaarheid van de paus als dogma aanvaard werd; dat in 1965 de paus zich temidden van zijn bisschoppen bevindt en dat tijdens het concilie van 2010 de paus zich temidden van het volk bevindt. We kunnen nu niet meer aanvaarden dat één persoon het gelijk in pacht heeft. We zoeken samen naar het gelijk of we hebben ieder ons eigen gelijk.

Er is een verandering gaande van normatief naar motiverend. De mens van nu stelt zich kwetsbaarder op. Hij kan zonder gezichtsverlies en gezagsverlies excuses aan kinderen aanbieden. Denk maar niet dat Seefs ouders dat ooit deden! Van een onkwetsbare persoon kun je niet houden!

3. Uniform en pluriform levenspatroon

"Gelijke monniken, gelijke kappen"- een bekend gezegde dat het oude levensgevoel duidelijk typeert. Hierbij wordt de persoon op de tweede plaats gesteld. Met een relatie op het tweede plan kon men vroeger in een huwelijk stappen, de vormen gaven immers de garantie dat het huwelijk wel zou slagen. We leefden allen volgens hetzelfde patroon; collectiviteit voor alles.

"Zoveel hoofden, zoveel zinnen"- is een oud gezegde dat nu meer en meer toegepast wordt. We hebben een eigen visie, een eigen geweten en een eigen verantwoordelijkheid, waarbij de persoon centraal staat.

Van de jongeren tussen 18 en 25 jaar woont 53% samen; van hen trouwen 84%. Nu kiest men eerst voor de relatie, de vormen komen later wel. De ouderen hechten aan sterke normen en sterke vormen.

4. Van wil naar gevoel

Een sterke wil was vroeger - vooral voor de man - belangrijk: een man mag niet huilen! We gaan nu de richting van het gevoel uit. Deze tijd is bij uitstek -het tijdperk van de vrouw. De emancipatie krijgt volop haar kansen.

Het is een goede zaak onze gevoelens te uiten. "Ja, ik wil" bij het huwelijk dient nu vervangen te worden door "Ja, ik voel". Wel zijn gevoelens vluchtiger: echtscheidingen komen nu in het tweede tot derde huwelijksjaar voor, omdat het motto nu luidt:

(gespreksthema F)

Adler en zijn betekenis voor de Humanistische Psychologische School

(C.W.Maas is werkzaam als pastoraal-mensbegeleider. Hij is docent omgangskunde en educatie aan middelbaar en hoger beroepsonderwijs. Tevens is hij verbonden als docent, supervisor pastorale vorming aan het religieus Humanistisch opleidingsinstituut van de Nederlandse Protestantenvond, N.P.B.)

Als de kern van Adler's visie en die van de humanistische psychologische school kun je zeggen dat bij de bestudering en hulp aan de mens, de mens gezien en ervaren moet worden als een geheel van dynamische, sematische en psychologische processen, in wisselwerking met de 'Umwelt'. *Het doel van de mens is zelfrealisering en waarneming.* Bij Adler vinden we terug dat er in de psychologie geen sprake kan zijn van meetbaarheid en berekenbaarheid. Het gaat om het proberen te verstaan van de innerlijke samenhang, ze wil doordringen tot het meer eigen-ik van de mens. Adler en met hem het merendeel van de neo-freudianen geven aandacht aan de vorming van het IK. Het accent ligt op het hier-en-nu. Vorming en begeleiding werd gezien als een leerproces, waarin de hulpvrager- in een relatie met de hulpverlener- nieuwe vormen van relaties tot ontwaking brengt. De rol van de hulpverlener is ook niet meer ontledend, maar begeleidend en ondersteunend.

De humanistische psychologie legt het accent evenzeer op het hier-en-nu. In de mensbegeleiding probeert de hulpvrager, wiens diepste pijn zijn isolement is, het contact met de Umwelt te herstellen, daarbij dient de hulpverlener als reverentiekader. Het is een bezinnend bezig-zijn met het vastgelopen, verschraalde en verklemmende contact dat met de medemens wordt onderhouden. Binnen de humanistische psychologie gaan hulpvrager en hulpverlener een relatie aan waarbij de hulpvrager zich meedeelt in zijn angst, wantrouwen, zijn leven en zijn gevoelens.

Toekomstige activiteiten van de STIP

In dit blad van maart j.l. plaatsten wij een oproep aan de lezers van dit tijdschrift met het verzoek om zich als spreker/inleider of als leider van een STIP-bijeenkomst beschikbaar te stellen. Hieronder treft u een aantal thema's aan van mensen die positief op ons verzoek gereageerd hebben.

Thema's voor toekomstige STIP-bijeenkomsten:

- A. Ervaringen met praatgroepen
(zie elders in dit blad)
- B. Een vergelijkende studie tussen I.P. en andere psychologieën, zoals Humanistische en behavioristische
- C. Achtergronden, bewustwording en vaardigheden met betrekking tot gedrag in de werksituatie (Adler ziet het beroep als een van de levensopgaven. In STIP-kring is nog nauwelijks aandacht aan dit onderwerp besteed. Deelnemers kunnen negatieve en positieve ervaringen in de werksituatie van te voren aan de spreker doorgeven, zodat hij daarop kan inspelen.)
- D. Lichaams-gerichte therapieën
(Niet iedereen kan met "inzichten" alleen geholpen worden. Velen uiteraard wél, daarom lijkt het altijd zo raadselachtig waarom enkelen niet te bereiken zijn.)
- E. Ik-boodschap i.p.v. JIJ-boodschap
(Oefenen in het op een adequate wijze uiting geven aan grieven, dit is essentieel in de onderlinge verhoudingen.)
- F. Adler en zijn betekenis voor de Humanistische Psychologische School
(Zie de inleiding op de volgende pagina's.)
- G. De kinderen, die we waren en De kinderen die we 'hebben' (Zie de inleiding op de volg.pag.)

door dhr.
Barend Agterhorst
(Ex-adj.dir.Alg.
Burg.Pensioenfonds)

door mevrouw
Els Versteegh-Vermeij
(Logopediste-stotter-
therapeute)

door de heer
C.W.Maas

door mevrouw
Lentje Richard-Stuurman

Het bestuur van de S.T.I.P. zal trachten om in het najaar of het komend voorjaar met deze mensen bijeenkomsten te organiseren. Wilt u aan het sekretariaat meedelen welke onderwerpen uw voorkeur hebben? Wilt u ook aangeven of het een avondlezing, een studiedag of mogelijk studieweek-eind kan worden.

"Ik hou van jou, zolang ik iets voor je voel". Vroeger was de wil bij het huwelijk sterker; 'relaties' hielden daardoor langer stand. De wilsrelatie van vroeger was niet zo kwetsbaar; de relatie-opbouw van nu verloopt wat moeilijker.

5. Zelfopoffering versus zelfontplooiing

Hoe vaak kwamen we vroeger met te krappe schoenen, een niet te dragen jurk en aanverwante artikelen van een winkel terug?! Om een verkoper niet te kwetsen, kochten we tegen onze zin. Levend op een vierkante kilometer deed het gezegde: oost-west, thuis-best het goed. Nu vliegen we naar Spanje zonder ook maar één woord Spaans te kennen. De vierkante kilometer had zijn voordelen. Zelfontplooiing, met alle gevaren van het ik-tijdperk staan nu voorop: emancipatie, assertiviteit, meetellen, iemand-zijn; als je zelf iemand bent, kun je voor anderen wat betekenen. De wereldwijdheid van nu veroorzaakt rusteloosheid, maar betekent ook dynamiek.

Na de pauze ging de heer Konijn nog in op vragen over gelovig opvoeden, seksualiteit en godsbeleven, en de normen t.a.v. de opgroeiende jeugd. In verband met plaatsgebrek zullen deze in een volgend nummer van MOPg worden afgedrukt. Red.

Kontakt-persoon voor de regio's

In het najaar van 1979 hebben zich een aantal mensen opgegeven om voor hun regio 'kontaktadres' voor de STIP te zijn. Als taak werd opgegeven: het ontplooiën van initiatieven, zoals het opzetten van praatgroepen, het organiseren van kennismakingsbijeenkomsten, het geven van informatie e.d. (zie MOPg november 1979)

Tot nu toe is er, voornamelijk door gebrek aan 'man'kracht, weinig ondersteunend kontakt geweest tussen het bestuur en de regio's. Op onze oproep in het vorige nummer, waarin wij een oproep plaatsten voor een bestuurslid met als functie "kontaktpersoon voor de regio's", heeft Barend Agterhorst zich gemeld. Hij is bereid om voorlopig als coördinator op te treden, met dien verstande dat eerst de behoeften en verlangens t.a.v. de functie van coördinator worden gepeild. Daarom is er in dit blad een enquête opgenomen (zie middenpagina).

Wil iedereen die meedoet, willen meedoen of hebben deelgenomen aan een I.P.-gespreksgroep zo vriendelijk zijn om te reageren op de vragen die hem/haar aanspreken?

De functieinhoud van de coördinator zal ook worden besproken op een eventueel te houden bijeenkomst van kontaktpersonen en het bestuur. De kontaktpersonen zijn inmiddels per brief van dit voornemen op de hoogte gesteld.

Bestuur S.T.I.P.

Zie voor de lijst van kontaktadressen de binnenzijde van de kaft.

Aan allen die meedoen of hebben deelgenomen aan I.P.-groepen

Zoals elders in dit nummer is vermeld heeft het bestuur van de STIP mij gevraagd als coördinator van de contactpersonen op te treden. Er voorlopig van uitgaande dat, behalve het bestuur, ook de contactpersonen en andere belangstellenden het nuttig vinden de functie van coördinator in te stellen, heb ik ja tegen het verzoek gezegd.

Om enig inzicht te krijgen in wat er leeft bij STIP-begunstigers en andere IP belangstellenden heb ik bijgaande enquête opgesteld. Ik zou mij kunnen voorstellen dat we deze lijst als "praatpapier" gebruiken bij een eventuele bijeenkomst van contactpersonen en andere belangstellenden.

Zou ieder, ook zij die in het verleden aan een STIP-groep hebben deelgenomen, zo vriendelijk willen zijn te reageren op de vragen die hem/haar aanspreken?

Het kan schriftelijk, maar ook telefonisch.

Aanvullende of kritische opmerkingen zijn uiteraard ook welkom.

Ik kan dan alle meningen en ervaringen bundelen.

Barend Agterhorst

B. Agterhorst

Exdel 17

6391 AH NIEUWENHAGEN

Telefoon 045-315368

Inventarisatie van feiten, meningen, ervaringen inzake GROEPENA. Functie van coördinator (zie bestuursmededeling STIP elders i/d blad)

1. Vind je de instelling van de functie van coördinator nuttig?
2. Zo ja, wat kan de coördinator voor de contactpersonen doen?
3. Vind je het nuttig met alle contactpersonen een dag bijeen te komen?
4. Jo ja, welke zaken moeten op die dag worden behandeld?

B. Aard van groepen die draaien, hebben gedraaid of opgezet moeten worden

1. Relaties tussen ouders en kinderen,
2. Relaties tussen leraren en leerlingen,
3. Arbeids sfeer en arbeidsbevrediging,
4. Huwelijksrelaties e.d.,
5. Andere inter- of intramenselijke problemen, (ook ziekelijke?)
6. Studie over de grondslagen van de individualpsychologie,
7. Vergelijkende studies tussen I.P. en verwante richtingen,
8. Waren het praatgroepen? of werden ook niet-verbale 'technieken' toegepast?
9. Vond je dat deze niet-verbale technieken zin hebben en passen in de IP?

C. Hoe zijn groepen tot stand gekomen?

1. Via contacten met kennissen, burens etc.?

2. Via advertenties (mag dat in elke vorm?)
3. Op andere wijze (schoolarts, G.G.Z., V.U., wijkverpleging, e.d.)
4. Bestaan er reeds groepen over ouder-kind relaties of sociale vaardigheden in de regio, opgezet door b.v. Volksuniversiteit, G.G.Z., M.O.B., s e.d.?

D. Samenstelling van de groepen

1. Niveau van ontwikkeling; intelligentie; discussievaardigheid?
2. Leeftijden; geslacht?
3. Gemeenschappelijke achtergrond (reeds ervaring met I.P.)?
4. Aantal deelnemers?

E. Groepsbijeenkomsten

1. Frequentie?
2. Aantal bijeenkomsten,
 - aantal vooraf afgesproken? Hoeveel?
 - onbeperkt. Nog lopend?
 - inmiddels beëindigd. Hoeveel, en waarom beëindigd?
3. Op welke dag in de week (overdag of s avonds)?
4. Hoe lang per avond/middag/morgen?

F. Groepsprocessen

1. Werd één groeps-(discussie) leider aangewezen?
 - Wat was zijn deskundigheid;
 - ervaring als discussieleider?
 - I.P.-kennis?
 - persoonlijk overzicht?
2. Werd gewisseld van leider?
3. Was er géén discussieleider?
4. Werden de touwtjes strak in handen gehouden (geen afdwalingen; uitweidingen)?
5. Werden remmingen opgeheven en afweerdhoudingen afgebroken d.m.v. een agressieve confronterende benadering (sensitivity-groepen)?
6. Bestond er een niet-bedreigende en beschermde sfeer, zodat ieder zich durfde te geven?
7. Droegen de deelnemers zelf hun probleem aan?
8. Werden van te voren onderwerpen afgesproken?
9. Vond de discussie plaats aan de hand van literatuur? Welke?
10. Werden problemen en oplossingen getoetst aan de I.P. beginselen?
11. Waren de deelnemers geïnteresseerd in de I.P. theorie?
12. Waren de deelnemers geïnteresseerd in de praktische oplossingen van hun problemen?
13. Werd met technische hulpmiddelen gewerkt?
14. Werd het gebeuren in iedere bijeenkomst geëvalueerd;
 - gedrag van groepsleden in de bijeenkomst?
 - wijze van presentatie van mogelijke oplossingen?
 - kwaliteit van mogelijke oplossingen?
15. Werd b.v. een jaar na afsluiting van de groepsactiviteiten geëvalueerd?

G. Contactpersonen

1. Vind je het aantal contactpersonen voldoende en voldoende gespreid?
2. Zo neen, kun je namen en adressen opgeven van mogelijke kandidaten?
3. Heb je als contactadres wel eens individuele adviezen gegeven aan mensen die jou als contactpersoon benaderd hebben?
4. Zo ja, op welk terrein?

